

Ako sa prebúda príroda v okolí Valaskej Dubovej

s. 4 - 5

Aj Valaskodubovčania odchádzali za lepším životom do USA

s. 7 - 10

Dubovské novosti

1
apríl
2017

Dedinu navštívil prezident Kiska

Trinásteho marca zažila Valaská Dubová historicky prvú návštevu slovenského prezidenta. Starosta Igóš Tulinský debatoval s hlavou štátu o aktuálnych problémoch samosprávy, v programe však bola i zábavnejšia kultúrna vložka. Andreja Kisku srdečne privítali aj samotní obyvatelia. Prezident prisľúbil, že sa do Dubovej ešte vráti. Rád by totiž absolvoval výstup na Choč.

Úvodník starostu

IGOR TULINSKÝ

Vážení spoluobčania, sme tesne pred Veľkou nocou a tak opäť prichádzame s novým číslom obecných novín. V nasledujúcich riadkoch vám chcem predstaviť plány obce na nasledujúce obdobie a pripomenúť niektoré akcie, ktoré sa už konali.

Najväčšou udalosťou bola návšteva prezidenta Andreja Kisku. Tá znamenala obrovský ohlas nielen u obyvateľov našej dediny a Liptova, ale prostredníctvom celoštátnych médií aj na celom Slovensku. Historicky prvá návšteva prezidenta bola pre Valaskú Dubovú veľkou poctou. Touto cestou sa chcem poďakovať kancelárii prezidenta za spoluprácu pri organizovaní tejto výnimočnej akcie. Vďaka patrí aj občanom za účasť na stretnutí, folklórnemu súboru Choč, folklórnemu súboru Liptov, zamestnancom obce, Gabriele Lenartovej a všetkým, ktorí sa podieľali na prípravách.

Ďalšou významnou akciou bolo vybudovanie a sprevádzkovanie športovo-oddychového centra. Centrum je vybavené profesionálnym zariadením so šatňou, toaletou, sprchou a vlastným vchodom. Verím, že si v

ňom nájdú miesto športovo založení ľudia i mamičky s deťmi, prípadne starí rodičia s vnúčatami.

Čo by sme chceli uskutočniť v tomto roku? Najväčšou prioritou je dokončenie priestorov škôlky a jej premiestnenie zo súčasnej budovy. Dúfam, že sa nám podarí zohnať potrebné množstvo financií na dokončenie tohto diela.

Ďalšou investíciou je rekonštrukcia a modernizácia rozhlasovej siete. Veľa ľudí je nespokojných s kvalitou súčasného rozhlasu. Prenos nepočujú vôbec alebo veľmi zle, čo zapríčiňuje, že nie všetci sú informovaní o aktuálnych udalostiach. Zároveň by sme chceli popri modernizácii zaviesť nový informačný systém, pomocou ktorého budú zúčastníci dostávať rozhlasové oznameny priamo do svojich mobilov. Budú informovaní o daniach v dedine, aj keď

budú mimo dosah rozhlasu.

Radi by sme tiež rozbehli azda najväčší projekt týkajúci sa rozvoja obce, a to vysporiadanie pozemkov. Tento projekt by bol realizovaný formou jednoduchých pozemkových úprav. Začiatok akcie závisí od dostatočného počtu záujemcov o tento spôsob vysporiadania pozemkov, keďže pozemky sú v súkromnom vlastníctve.

Naďalej chceme pokračovať v budovaní odvodňovacích priepustov a v opravách komunikácií. Verím, že sa nám podarí opraviť mostík cez cestu smerom do Zadného potoka a vybudovať cestný priepust na Skalke.

Na záver všetkým prajem príjemné prežitie veľkonočných sviatkov. Ženám a dievčatám veľa vody a dobrých kúpačov, mládencom a mužom veľa dobrej nálady a zmirov, aj do pohárička dobrej páleničky.

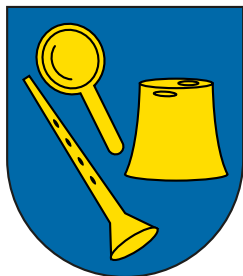
Športovo-relaxačné centrum už slúži verejnosti

Koncom marca obec slávnostne otvorila športovo-relaxačné centrum. Posvätil ho duchovný otec Karol Karaš. Centrum v kultúrnom dome slúži ako klubovňa, fitness a materské centrum s certifikátom pre deti. „Za niekoľko týždňov sa nám podarilo z nevyužívaných priestorov urobiť miesto na oddych, hranie sa i pohybové aktivity,“ povedal starosta Igor Tulinský. „Dúfam, že to ocenia rodičia, starí rodičia, deti aj mládež.“ Záujemcovia o členstvo v klube, ktorý zastrešuje aktivity v centre, dostanú od starostu kľúč od vstupu. Každý dospelý člen podpíše dohodu

s podmienkami a pravidlami, fungovania v centre. Vstup do budovy sleduje bezpečnostná kamera. Každý návštevník sa zapisuje do knihy návštev. V centre je prísny zákaz používania alkoholických nápojov.

Erb Valaskej Dubovej je sporný

Na uplynulom zasadnutí obecného zastupiteľstva poslanec Jozef Kendera navrhol zaradiť do rokovania podnet od rodáka obce, dotýkajúci sa erbu. Poslanci vyjadrili súhlas a problematikou erbu sa budú zaoberať. Valaská Dubová prijala svoj erb v roku 1999.

Slovný popis erbu je nasledovný: V modrom štíte šikmá sklonená píšťalka s rozšíreným koncom, nad ňou šikmá naberačka a šechtár, všetko zlaté.

História popisu erbu Valaskej Dubovej je ale rôznorodá. Historik Andrej Kavuljak v knihe Historický miestopis Oravy z roku 1955 za znak Valaskej Dubovej považuje geletu, črpák a fujaru. V knihe Pečate miest a obcí na Slovensku z roku 2008 profesor Jozef Novák popisuje erb Valaskej Dubovej: píšťalka, trúba a geleta. V kostole sv. Michala Archanjela vo Valaskej Dubovej maliar Jozef Hanula po vymalovaní kostola v roku 1904 na klenbe na chóre namaľoval

tento znak obce: naberačka, geleta, píšťalka dvojačka. Folklorista Budinský, ktorý bol viackrát v obci, a venuje sa aj histórii hudobných nástrojov, povedal: „To, čo máte v erbe, nie je fujara ani píšťalka. Je to tarogáto alebo šalmaj (9. storočie). Valasi boli strážcovia ciest obchodníkov. Vedeli dva aj tri svetové jazyky. Mali zvláštne výsady od vtedajších panovníkov. Starosta Igor Tulinský si preto vyžiadal zo Štátneho archívu v Bytči ďalších dvanásť dokladov, ktoré by ozrejmili históriu obce a pomohli nájsť čo najadekvátnejšie doklady k ozrejmieniu a najbližšiemu popisu erbu Valaskej Dubovej.“

V druhej časti poslanec navrhuje

doriešiť veľký erb obce. V ňom vystupuje tzv. nosič alebo ochranca erbu, ktorým je zvyčajne patrón kostola a tým aj dediny. Tým je nespochybniteľne sv. Michal Archanjel. Veľký erb by teda vyzeral tak, že by na ňom bol sv. Michal a v jeho poli erb obce.

Výzva:

Pomôžte nám zistiť správne názvy bačovských náradí, ktoré sa používali v minulosti (šechtár, geleta, putera, tiesk, ohreblo, naberačka, varecha).

Nadviazali sme už kontakty aj s profesorom Ivanom Chalupčekom a s Oravským múzeom na hrade v Oravskom Podzámku.

Radostná zvesť – čierne je biele. Alebo všetko je inak

DUCHOVNÝ OTEC KAROL KARAS

Pútnici, ktorí chodievajú do Svätej zeme, vedia, že v Ježišovom hrobe na stene sú napísané slová, zaznamenané aj vo svätých evanjeliách: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi?“ (Lk 24,5-6). Týmito slovami prekvapil anjel ženy, ktoré prišli (ako to bolo u Židov zvykom) na tretí deň pomazať voňavými olejmi telo zosnulého. Podľa ľudskej logiky tam totiž telo Krista malo byť – veď všetci (vrátane spomínaných žien) mali ešte v živej pamäti to, čo sa odohralo pred súdom v Jeruzaleme a potom na Kalvárii. Dané udalosti otriasli vierou mnohých, ktorí alebo chodili s Ježišom, alebo boli jeho nadšenými poslucháčmi. Za všetkých možno spomenúť aspoň tých dvoch, ktorí kráčali do Emmauz nevediac, že ten, ktorý sa k nim cestou pridala, bol sám Ježiš a sťažovali sa mu slovami: „...a my sme dúfali, že on vykúpi Izrael.“ (Lk 24,21) Áno, podľa ľudskej logiky skončil Kristus v hrobe. Bol teda koniec. Nič sa už s tým nedalo

robiť. Ak ho ešte chcel niekto vidieť, prípadne mu poslednýkrát poslávať pomazaním olejmi, mal ho hľadať v hrobe. Mŕtveho. Ježiš bol však živý, pretože vstal z mŕtvych. Niečo podobné sa môže stať i v našom živote viery. Hoci Cirkev dvadsať storočí svetu pripomína, že Kristus žije, mnohým ľuďom sa môže zdať, že logickejšie by bolo hľadať ho ako mŕtveho. Len sa pozrime do nedávnej minulosti. Dve svetové vojny, totalitné režimy, ktoré spôsobili utrpenie a smrť mnohým. Môže to byť ale i naša vlastná história, kde má svoje miesto utrpenie a bolesť.

Nie je teda logickejší výrok filozofa Karola Marxa, že náboženstvo je len opium ľudstva, ktoré sa snaží prekryť utrpenie a bolesť? Že Boh človeku nielenže nepomáha, ale že vôbec neexistuje? Nie je to vlastne ten mŕtvy Boh, ktorý nič nedokáže? Pod vplyvom takýchto či podobných ťažkých životných okolností je človek v pokušení pochovať svoje nádeje – nachádza iba ak mŕtveho Ježiša, ktorý už nič nezmože... Kristus pri-

tom skutočne žije a dáva život každému, kto v neho verí. Takáto viera nás však stojí veľmi veľa. Uveriť, že Ježiš žije, totiž znamená obísť ľudskú logiku. Pochovať ju. Nie, že by bola zlá, ale vo svete viery neplatí. Musíme teda zabudnúť i na predstavu, že ak sa človek obráti na Boha, tak ten plní jeho túžby jednu po druhej. Vtedy by sme mohli zostať naozaj sklamaní práve tak, ako Kristovi učeníci, ktorí ho (pravdepodobne nevedomky) pokladali skôr za hrdinu (nejakého človeka s výnimočnými vlastnosťami), čo si mávnutím ruky poradí so všetkým. Úlohou viery však nie je zadovážiť človeku takého hrdinu, prípadne dávať lacné odpovede na ťažké životné otázky. Viera má skôr pomáhať človekovi dívať sa do tváre tajomstva a nezutekať pred ním. A takým tajomstvom je sám život.

Prečo trpí spravodlivý (prečo trpím ja)? Prečo často víťazí zlo (prečo sa tak dotýka môjho života)? Prečo máme stáť na strane dobra a Božej pravdy, hoci by celý svet prešiel na opačnú stranu? Prečo máme milovať

svojich nepriateľov? Prečo nemáme odplácať zlé zlým? Prečo máme veriť Bohu, hoci by sme za to zaplatili vlastným životom? Prečo? Lebo veríme, že Kristus vstal z mŕtvych a všetko je inak, ako sa na prvý pohľad zdá. Lebo veríme, že tak ako Ježiš – náš Pán – prešiel bránou smrti do Šeolu, do ničoty, nakoniec vstal z mŕtvych, tak i my vstaneme z mŕtvych.

Lebo veríme, že každý, kto nasleduje Krista, musí prejsť rovnakú cestu ako on – vrátane smrti, no nie je to koniec, pretože za tým všetkým sa nachádza zmŕtvychvstanie. Teda, že aj my prejdeme zo smrti do života, že i nám raz svitne nový deň, že dostaneme odpovede na naše otázky. Vo svetle viery totiž neplatí ľudská logika – čierne tam môže byť i biele. Nech nám teda Vzkriesenie, tento najväčší sviatok kresťanskej viery, vnesie do nášho života svetlo a poznanie, že Ježiš žije a že ho nemáme hľadať medzi mŕtvymi.

Prajem vám požehnané veľkonočné sviatky.

Valašské právo

V polovici 15. storočia sa prisťahovalo do Kňažej, Medzibrodia a Dubovej (Valaskej) z Liptova niekoľko valašských rodín. Ich hlavným zamestnaním bol chov dobytku, najmä oviec. Spôsob života v hornatom teréne bol vhodný na osídlenie ťažšie dostupných horských oblastí Oravy. V roku 1474 predstúpili pred panovníka Mateja Korvína v Ružomberku dvaja zástupcovia valachov z dedín Kňažia, Medzibrodie a Dubová so sťažnosťou na zlé pomery a žiadali potvrdenie práv svojich predkov, ktoré užívali „od pradávna“. Panovník akceptoval ich žiadosť.

Výsady a povinnosti valachov:

- Neplatili žiadne krajské dane.
- Boli oslobodení od robôt pre Oravský a Likavský hrad.
- Súdna podliehali pod právomoc spoločne zvoleného vojvodu a v prípade nespokojnosti sa mohli obrátiť na panovníka alebo kastelána.
- Boli oslobodení od platenia mýtov a poplatkov za veci, ktoré viezli na trh alebo z trhu pre vlastnú potrebu, s výnimkou tovaru určeného na zisk.
- Právo pasenia oviec v lesoch patriacich k Oravskému a Likavskému hradu a mimo nich najviac vo vzdialenosti štvrt mile (250 m).
- Každý valach musel ročne odo-

vzdať 5 oviec a 5 kôz zo sto kusov.

- Každý valach musel ročne odovzdávať jedného barana a popruh, v prípade, že choval voly musel od každého zaplatiť groš.
- Každý valach mal povinnosť so zbraňou, zvlášť s kušou, strážiť cesty pred zbojníkmi a lupičmi, pričom bol oslobodený od daní a robôt.
- Na základe nariadenia kastelána mali povinnosť zabezpečiť cestujúcim sprievod a, ak to bolo treba, mali poslať mládež so zbraňou, aj na niekoľko dní na miesto ktoré určil kastelán.
- V prípade, že by sa niektorý z valachov postavil proti držaniu zbrane, za každé z troch napomenutí museli odovzdať pokutu 6 oviec. Ak by napriek tomu neuposlúchli, celý ich majetok (dobytky) by prešiel do vlastníctva panovníka.

Práva valachov potvrdil v roku 1526 kráľ Ľudovít II., neskôr Ferdinand I., ktorý v potvrdení zmenil zbraň valachov z kuše na ručnicu a zrušil oslobodenie valachov od platenia krajskej dane. Oravské panstvo sa usilovalo valachov pripútať k pôde a obmedziť ich privilégiá. Celé 17. storočie sa obyvateľstvo miešalo, namiesto termínu valasi sa začal používať termín valaskí sedliaci a nakoniec iba sedliaci.

KRÍŽOVÁ CESTA NA ŽIARCE

V piatu pôstnu nedeľu, 2. apríla, Valaskodubovčania rozjímali o umučení Pána na kalvárii.

Jarná kvetena v okolí Valaskej Dubovej

Po zime k nám opäť prichádza jar, ktorá so sebou prináša prebúdanie života. Keď slnečné lúče premáhajú sneh aj v posledných zatienených zákutiach, vtedy sa na povrch nemesmo predierajú prvé jarné kvety. Najskôr sú to len drobné osamotené hlavičky, no za pár dní už priam vybuchujú zo zeme na nespočetných miestach. Lúky i lesy začínajú hrať mnohými farbami. Dovoľte, aby sme vám predstavili niekoľko rastlín, ktoré skrášľujú okolie našej obce v prvých jarných mesiacoch.

JAROSLAVA LATOVÁ

Pri potulkách jarnou prírodou ste už isto veľakrát narazili na malý nenápadný kvietok fialovej farby. Na prvý pohľad vás asi nezaujme veľkosťou, ale jeho množstvom. Z diaľky totiž vytvára dojem, že lúka, ktorou práve prechádzate, nie je zelená, ale fialová. Pred vami sa rozprestiera nádherný koberec z miliónov šafranov **Heuffelových (Crocus heuffelianus, obr. 1)**. Ludový názov tohto kvetu je Zemekľúč, je to pravdepodobne preto, že tento kvietok kvitne skoro na jar a pomyselné otvára zem. Podobný kvietok môžeme vidieť aj v jeseni, ako jeden z posledných kvetov kvitnúcich pred príchodom zimy. Naši predkovia si mylne mysleli, že sa jedná o rovnaký kvietok, keď sa nazdávali, že na jar zem odomyká a na jeseň zamyká. V skutočnosti ide o dva rôzne kvety. Na jar je to šafran a v jeseni jesienka. Modré lány šafranov môžeme vidieť hneď, ako zmizne prvý sneh na Brestovej, tiež na Dubovských lúkach alebo na Strednej poľane cestou na Veľký Choč.

Lykovec jedovatý (Daphne mezereum, obr. 3a, 3b, 3c) je ďalší zo zástupcov jarných druhov rastlín. Spoznáme ho veľmi ľahko, lebo ho už z diaľky prezrádza jeho sladkastá omamná vôňa. Táto krovitá rastlina obľubuje poltienisté úbočia lesov s vápencovým alebo dolomitovým podkladom. Kvitne v marci až apríli drobnými ružovočervenými kvetmi. Červené plody a kôra sú jedovaté. V minulosti sa plody používali ako farbivo na vlnu a na výrobu maliarskej červenej farby. Napriek jedovatosti sa kôra pridávala na zostrenie chuti do octu. Takisto patrí do skupiny chránených druhov. Nájst ho môžeme

me na hrebeni Žiaru alebo Sokola, tiež cestou na Veľký Choč. Medzi poklady našej flóry patrí **poniklec slovenský (Pulsatilla slavica, obr. 2)**. Obľubuje vápencové výslnné kamenisté stráne a pukliny skál. Táto hodvábné chlpatá trvalka s veľkým fialovým kvetom je vysoká 10 až 20 centimetrov. Kvitne od polovice marca do konca apríla. Kto by chcel obdivovať jeho krásu, nemusí chodiť ďaleko, stačí zájsť na Žiarce alebo na skalú s ľudovým názvom Larvovka. Ale pozor! Netrhať! Poniklec je vzácny a teda i zákonom chránený.

Obdobie jari praje i rastlinkám, ktoré sú okrem iného charakteristické aj svojou liečivou silou. Jednou z nich je **podbeľ liečivý (Tussilago farfara, obr. 4)**. Žlté strapaté hlavičky podbeľu môžeme v prírode nachádzať od marca do mája. Pred zimou a chladnou rosou chránia stonku jemné chlčky. Kvitne žltými kvetmi, ktoré sa na noc skláňajú k zemi a za studeného alebo dažďového počasia sa vôbec neotvárajú. Podbeľ dokáže nádherne pozlátiť okraje ciest alebo nepekné rumoviská, rozkopané terény ako aj žlté filoviská, na ktorých s obľubou rastú. Podbeľom začína každá bylinkárska sezóna. Jeho liečivé účinky poznal už Hippokrates, ktorý s jeho pomocou tíšil suchý kašeľ. Podobne ako prvosenka aj podbeľ sa používa pri chorobách dýchacieho ústrojenstva. Najmä pri suchých alebo chronických zápaloch priedušiek. Súčasne povzbudzuje organizmus a zlepšuje chuť do jedla. Sparené, trochu pomliaždené listy sa prikladajú tmavšou stranou na zle sa hojace rany, zápaly žíl popáleniny, boľavé kĺby, artrózu aj bolestivé miesta pri reumatizme a dne.

Pri prvých vychádzkach do jarného lesa našej pozornosti isto neunikne **plúcnik lekárske (Pulmonaria officinalis, obr. 5)**. Na jeho pekných kvietkoch sa môžeme dosýta pokochať, veď hrajú v rôznych odtieňoch ružovej a fialovej. V našich lesoch a hájoch je plúcnik veľmi častý, väčši-

užíva dodnes. Plúcnik pomáha pri rôznych neduhoch pľúc a dýchacích orgánov – zápale pľúc a priedušiek, astme, kašli, vykašliavaní krvi či zahlienení pľúc. Tiež pomáha pri zápaloch močových ústrojov a pri hemoroidoch. Z vonka slúži na hojenie rán. Zbierame kvitnúcu vňat, alebo len bieloškvrnitú mladú prízemnú listy. Mladé jarné lističky plúcника

**„Všetky pohoria, lúky a lesy sú prirodzené lekárne.“
Paracelsus**

nou sa vyskytuje v skupinách, takže niekedy vyfarbí lesný tieň do nevšednej krásy. Ako už samotný názov hovorí, aj táto rastlinka má využitie v ľudovom liečiteľstve. Začal sa však používať až v 18. storočí, kedy bol odvar z kvetov a surové listy odporúčaný pri všetkých pľúcnych ochoreniach. Toto uplatnenie sa vy-

ochutené citrónovou šťavou a medom sa odporúčajú ako zdravý šalát. Ďalším zo symbolov prichádzajúcej jari je **prvosienka jarná (Primula veris, obr. 6)**. Patrí medzi obľúbené rastliny, ktorú taktiež poznajú všetci bylinkári. Ľudovo ju nazývame kaška. Jej príjemne voňajúce kvety si môžeme priniesť už z prvých jar-

ných vychádzok. U nás rastie hojne na lúkach a poľanách, tiež medzi krovím a inde. Je to trváca bylina s krátkym valcovitým podzemkom, z ktorého vyrastá ružica podlhovastých kučeravých prízemných listov, nad ktorými vyčnieva veľké žlté súkvetie. Na liečebné účely sa odporúča zbierať kvet s kúskom stonky hneď po otvorení. Prvosienka svojím účinkom rozširuje skupinu jarých rastlín pôsobiacich na dýchacie orgány. Uvoľňuje hlieny, lieči chrípku, prechladnutie i astmu a pomáha pri suchom kašli. Ďalšou výhodou kašky sú jej upokojujúce účinky, preto sa používa pri neuróze, nespavosti, migréne. Pôsobí aj ako mierne srdcové tonikum. Pre uvedené liečivé účinky sa kvety prvosenky najčastejšie využívajú ako prísada do čajových zmesí. No možno ju pridať i do kúpeľa pri reume, porážke a ďalších ochoreniach, kde sa ocení jej schopnosť upokojiť organizmus aj zvonku.

Vo svetlých krovinách a vlhkejších lúkach môžeme už zďaleka zbadat bohaté zárusty **veternice hájnej** (*Anemone nemorosa*, obr. 8). Táto pôvabná rastlinka zakončená bielym kvetom dorastá do výšky 10 až 15 cm. Vďaka svojej odolnosti voči

mrazu nám spestruje prechádzky po lesoch už začiatkom apríla, kedy začína kvitnúť. V minulosti sa používala aj v ľudovom liečiteľstve ako prísada do kúpeľa. Dnes ju zbierať neodporúčame. Celá rastlina je totiž jedovatá, hlavne nadzemná časť. Priloženie listov na pokožku môže

spôsobiť jej zápal a tvorenie pluzgierov. Otrava po zjedení sa vyznačuje zápalom ústnej dutiny, žalúdka a čriev a prejavuje sa zvracaním, kolikovými bolesťami brucha a podráždením obličiek.

Ak si myslíte, že pri brehoch potokov by ste v tomto období nenašli

zaujímavú kvetinu, tak sa veľmi mýlite. O opaku vás zaručene presvedčí **záružlie močiarne** (*Caltha palustris*, obr. 7). Ako sme už spomínali, obľubuje zamokrené miesta, akými sú pramene alebo mokré lúky. Je to trváca, pomerne mohutná bylina. Záružlie je typické svojimi žltými kvetmi. Aj napriek tomu, že v minulosti bola používaná v ľudovom liečiteľstve ako preháňadlo a močopudný prostriedok, dnes sa zaraďuje medzi jedovaté byliny. Príznaky otravy sa prejavujú podráždením tráviacich ústrojov, závratmi a opuchmi tváre.

Svojou krásou vás môže zarazit i **devätsil biely** (*Petasites albus*, obr. 9). Rastie vo vlhkých lesoch, kde je verným sprievodcom vodných tokov. Pozorovateľa v prvom rade upúta mohutná stonka, z ktorej vyrastá žltkastobiele súkvetie tvorené drobnými kvetmi. Veľké lopúchovité listy sa objavujú neskôr ako kvety. Devätsil kvitne od začiatku marca do polovice apríla.

Siedma sezóna v stolnom tenise je úspešne za nami

KAROL HOLUBČÍK

Po obnovení stolnotenisového klubu v júli 2010 vstupovala Valaská Dubová do svojej siedmej sezóny v 4. lige Východ, ktorá je spoločnou súťažou pre regióny Liptov a Orava. Do aktuálne ukončenej sezóny sme vstupovali v stabilnej zostave – Marian Tholt st., Igor Tulinský a Karol Holubčík. Po odchode Mariana Tholta ml. do zahraničia chýbal klubu kvalitný hráč. Dve sezóny

nám vypomáhal Jaro Kačník z Ružomberka. Po ukončení spolupráce s Jarom Kačníkom mužstvo pred sezónou výrazne posilnil Juraj Jonák z Dolného Kubína. Juraj za Valaskú Dubovú nielen odohral zápasy ligy, ale s mužstvom aj aktívne trénoval. Po prvej polovici súťaže sme obsadili 9. miesto z 12 mužstiev. S týmto postavením v tabuľke po polovici súťaže sme neboli spokojní a v odvetnej časti sme naše umiestnenie chceli vylepšiť.

Lepšie výsledky sme dosiahli v druhej polovici – šesť víťazstiev, štyri remízy a jedna prehra. Zlepšené výsledky v odvetnej časti nás vyniesli na konečné 3. miesto v súťaži, kde sme predbehli dlhoročných účastníkov tejto ligy, napr. Lokcu, Liptovský Mikuláš, Bobrovec.

Okrem vynikajúceho umiestnenia v 4. lige nás teší narastajúci záujem mladých ľudí o tento krásny šport. Do nového ročníka 2017/18 prihlasujeme do 9. ligy B-družstvo.

Vedúcim B-družstva je Jaro Mlynárik ml. Okrem B-družstva do stolnotenisového diania vstúpia i naši žiaci, ktorí budú súťažiť podobne ako B-družstvo v rámci okresu Ružomberok.

Stolnotenisová sezóna 2016/2017 je za nami. V mene klubu chcem poďakovať divákovi, ktorí si v sobotu podvečer nájdu cestu na náš domáci zápas. Vďaka za podporu patrí starostovi Igorovi Tulinskému a poslancom.

Škôlka má nové vedenie

PATRÍCIA BAČÍKOVÁ, RIADITELKA

Začiatok roka priniesol niekoľko zmien, jednou z nich bola voľba riaditeľa Základnej školy s materskou školou. Výberové konanie sa uskutočnilo v januári, za účasti výberovej komisie a starostu. Po vymenovaní do funkcie riaditeľky a nástupe vo februári, bolo potrebné riešiť okrem personálnej otázky aj veci týkajúce sa vybavenia školy, stavu školských priestorov a celej agendy súvisiacej so školstvom.

Aj napriek krátkosti času sa mi už podarilo odstrániť časť nedostatkov. Z finančných prostriedkov, ktoré škola mala k dispozícii, sme deťom kúpili nové tanierne, lyžice, lyžičky, poháriky do jedálne aj do triedy, rôzne ďalšie chýbajúce vybavenie. S finančnou pomocou obce sme kúpili tri nové postieľky. Momentálne riešime spolu s rodičmi zakúpenie nových periniek, vankúšov a oblečok. Pôvodné vybavenie spálne je už rokmi používania opotrebované a treba ho vymeniť. Táto snaha je však limitovaná finančnými prostriedkami. Škola nemá dostatok peňazí na to,

aby si potrebné veci dovoľila kúpiť z vlastných zdrojov. Preto sa snažíme nájsť sponzorov. Tiež pracujeme na vytvorení web stránky, na ktorej by rodičia mohli nájsť základné informácie o škole, chystaných akciách, oznamy a ďalšie zaujímavosti.

Vo februári sme absolvovali prvý spoločný detský karneval. Všetci škôlkari prišli v krásnych kostýmoch, aj niektoré maminky sa vparádili.

Okrem zábavy v podobe tanca, súťaží a prezentácie masiek bolo pre deti pripravené občerstvenie a sladké odmeny. Každé dieťa dostalo balíček, za ktorý treba poďakovať sponzorom - rod. Pristašovcov, p. Lakošítkovi, firme AICUL a DIGI.

V najbližšom období nás čaká zápis detí do materskej školy. Termín zápisu je od 15. mája do 19. mája v čase od 10. h do 15.45 h. Na zápis je potrebné priniesť vyplnenú žiadosť o prijatie dieťaťa do MŠ, ktorú si rodičia vyzdvihnú v škôlke.

Plány ZŠ s MŠ sú jasné. Skvalitňovanie prostredia, v ktorom sa deti denne pohybujú, a kvalitná výchova a vzdelávanie.

Základná škola s materskou školou
Valaská Dubová
oznamuje, že

ZÁPIS

detí do MŠ na školský rok 2017/2018
sa bude konať

**od 15. do 19. mája 2017
od 10. h do 15.45 h.**

Na zápis je potrebné priniesť:

- vyplnenú a zákonným zástupcom podpísanú žiadosť o prijatie do MŠ,
- potvrdenie o zdravotnom stave dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast, ktorého súčasťou je aj potvrdenie o povinnom očkovaní.

Vyplnené prihlášky odovzdá zákonný zástupca do rúk riaditeľky ZŠ s MŠ. Prázdne tlačivá je možné si vyzdvihnúť u učiteliek MŠ kedykoľvek počas pracovných dní.

OBECNÁ ZABÍJAČKA

Obecná zabíjačka a ochutnávka zabíjačkových špeciálov sa konala 18. februára na Zvonici. V ponuke nechýbali klobásy, jaternice (hurky), tlačenka, podbradok, pravá zabíjačková kapustnica, víno, grog ani čaj pre najmenších. O dobrú náladu sa postarali folkloristi z FS Choč a hudba Lukáša Dubovského.

PLESOVÁ SEZÓNA

Druhý ročník plesu obce Valaská Dubová sa konal 11. februára. O ples bol veľký záujem, všetky vstupenky sa vypredali. O program sa postarali Pavol Horváth, ľudová hudba Hudbička z Likavky, tanečníci z tanečného centra Stella zo Žiaru nad Hronom a spevák Samuel Sleziač.

Valaskodubovčania odchádzali za lepšími životnými podmienkami do Ameriky

JURAJ LAŠŠUTH

Tvrde hospodárske a prírodné pomery na Liptove často motivovali ľudí, aby si hľadali živobytie mimo svoj rodný kraj. Z Valaskej Dubovej v minulosti často chodili na zárobky na Dolnú zem. Od osemdesiatych rokov 19. storočia sa najlepšie podmienky na dobrý zárobok vytvorili v USA.

ŠTAHOVANIE ZA PRÁCOU DO USA

V USA sa po skončení Občianskej vojny, v ktorej zvíťazil priemyselný Sever, prudko rozvíjal priemysel a Amerika potrebovala veľké množstvo nových pracovných síl. Preto sa majitelia baní v roku 1877 rozhodli, že aj na Slovensko pošlú agentov, aby verbovali robotníkov pre banský a oceliarsky priemysel v USA. Amerika poskytovala pracovné príležitosti aj pre nekvalifikovaných robotníkov a zárobok bol v porovnaní s Uhorskom niekoľkonásobne vyšší. V rokoch 1875 až 1914 emigrovalo do Spojených štátov viac ako 650-tisíc Slovákov, t. j. štvrtina všetkých Slovákov.

Na rozhodnutí vystáhať sa do USA mala vplyv aj stupňujúca sa maďarizácia. Deti v školách sa učili po maďarsky, na úradoch sa komunikovalo v maďarskom jazyku, všetky dokumenty boli v maďarčine, na obchodoch a budovách boli maďarské nápisy. Všetko presvedčalo obyvateľov Valaskej Dubovej, že nie sú Slováci, ale Maďari. To viedlo k oslabeniu vzťahu k domovu a uľahčilo rozhodovanie o ceste za more.

Aj vo Valaskej Dubovej boli agenti verbovať na prácu do Ameriky, boli tu tiež agenti lodných spoločností, ktorí podávali informácie o cestovaní a dali sa u nich kúpiť aj lodné lístky.

Veľká časť vystáhalcov sa neplánovala usadiť v USA natrvalo. Plánovali niekoľko rokov pracovať, našetriť doláre a s úsporami sa vrátiť domov; kúpiť pôdu, postaviť murovaný dom a žiť v lepšom sociálnom postavení. Ktorí sa rozhodli v Amerike natrvalo usadiť, predali svoje pole, dom a ostatný majetok, tým získali peniaze na cestu a na usadenie sa v novej vlasti. Na cestu si brali oblečenie, peniaze a stravu.

POČET VYSTAHOVALCOV Z VALASKEJ DUBOVEJ

Vystáhalectvu do USA sa v publikácii o Valaskej Dubovej nevenuje žiadna pozornosť, je to biele miesto v dejinách obce.

Americké úrady umožnili prístup do evidencie prisťahovalcov Imigračného úradu na Ellis Islande v New Yorku, ktorým prešli všetci prisťahovalci v rokoch 1892 – 1924. To bola doba, v ktorej vycestovala veľká väčšina emigrantov z Valaskej Dubovej. Vyhľadávanie sťažovalo, že mená a názvy boli písané maďarským pravopisom a pri prepisovaní do evidencie americkí prisťahovaleckí úradníci ešte viac skreslovali slovenské mená. Napriek uvedeným problémom nám to umožnilo podľa mena a miesta pôvodného po-

Lodný lístok.

bytu vyhľadať 133 vystáhalcov z Valaskej Dubovej do USA. V zozname sú všetci, ktorí pristáli pri brehoch Ameriky; s pasom alebo bez neho. V tabuľke uvádzam všetky údaje, ktoré sú v evidencii. Mená a názvy uvádzam tak, ako sú v origináli.

Podľa veku najväčšiu skupinu tvorili vystáhalci vo veku 31 - 40 rokov 34 (25,6%) osôb, potom 15 - 20 rokov 32 (24,1%) osôb; priemerný vek bol 27,1 rokov, podrobnejšie v Prílohe. Celkovo sa vystáhalo 123 mužov, tj. 92,5%, žien iba 10 tj. 7,50%. Z mužov bolo ženatých 76 (61,8%), slobodných 47 (38,2%); ženy vydaté 4 (40,0%), slobodných 6 (60,0%). Najviac ich pristálo v New Yorku v rokoch 1902, 1905 a 1906 – po 15 (spolu 33,9%) osôb, potom v rokoch 1909 a 1912 - po 32 (spolu 21%) osôb.

CESTA DO PRÍSTAVU

Keď boli so všetkým pripravení, vydali sa na ďalekú cestu. Často ich sprevádzal agent lodiarkej spoločnosti, ktorý im pomáhal orientovať sa v novej neznámej situácii. Veľká väčšina vystáhalcov cestovala železnicou južnejšou trasou do prístavu Brémy (110 osôb), menej ich cestovalo severnejšou trasou cez územie Poľska a Nemecka do severnejšie položeného prístavu Hamburg (18 osôb). Ďalší vystáhalci cestovali z prístavov Fiume (4 osoby) a Antwerp (1 osoba).

No. List	NAME IN FULL	Age	Sex	Married or Single	Country of Birth	Place of Birth	Religion	Last Profession	Import for listing in the United States
No. List	Vollständiger Name-Nachname	Alter	Sex	Verheiratet oder ledig	Heimat oder Geburtsort	Ort der Geburt	Religion	Letzter Beruf	Importation in die Vereinigten Staaten
1	János Valyko	27	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
2	Boris	27	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
3	Károly Kisvárdy	24	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
4	András Hely	27	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
5	János Kőrösi	27	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
6	Pál Gyöngy	27	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
7	János Kőrösi	30	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
8	Károly Kisvárdy	24	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
9	Alfred Kőrösi	27	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
10	László Kőrösi	27	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y
11	András Hely	27	m	ledig	Hungary	Hungary	Catholic	Farmer	Y

Lodný zoznam z 22.4.1899, v ktorom sú zapísaní vystáhalci z Valaskej Dubovej.

V prístave sa ubytovali v barakoch, v ktorých čakali na loď a zakúpili si lodné lístky do najlacnejšej tretej tzv. „vystáhalockej triedy“.

Pred nalodením bol vypracovaný zoznam cestujúcich, ktorý obsahoval meno vystáhalca, pôvodné bydlisko a odpovede na 29 otázok. Tento dokument po príchode do USA odovzdal kapitán lode americkým úradníkom, ktorým slúžil na posúdenie spôsobilosti prisťahovalca usadiť sa v USA.

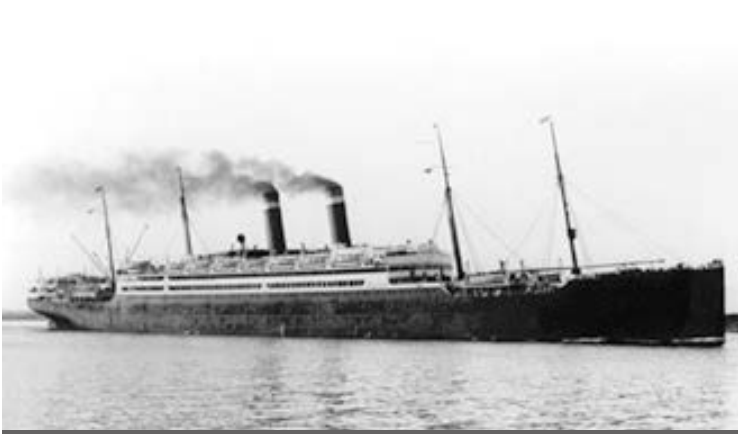
Vystáhalci cestovali do Ameriky na veľkých parníkoch, ktoré boli postavené koncom 19. a začiatkom 20. storočia. Boli konštruované na prevoz veľkého množstva chudobných vystáhalcov z Európy do USA.

PLAVBA

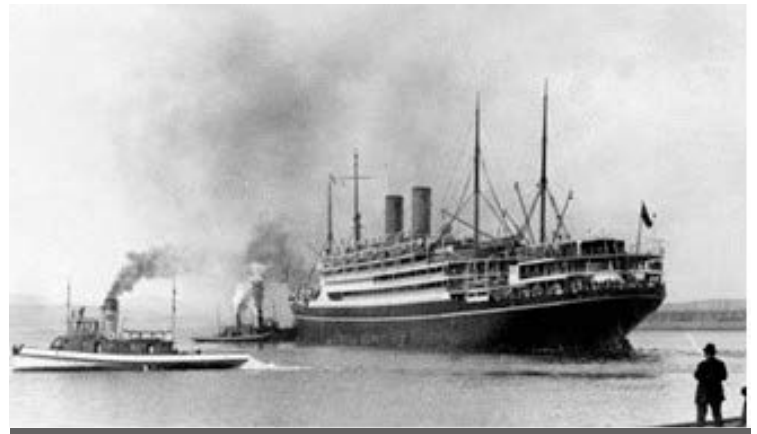
V prístave sa mladí muži pokúsili zamestnať sa na lodi a počas plavby vykonávať pomocné práce, napr. hádzat uhlie do kotlov. Lodné spoločnosti na pomocné práce najímali lodných pasažierov, aby ušetrili lôžka v kajutách pre cestujúcich. Keď sa to podarilo, nemáme informácie.

Cestujúci 3. triedy boli umiestnení v podpalubí, v malých izbách ležali ľudia na regáloch na jednoduchom slamníku, spolu muži, ženy aj deti. Strava bola minimálna, väčšinou sa museli stravovať zo svojich zásob. Pitná voda sa rozdávala na prídely len v časových intervaloch alebo len raz do dňa. Hygiena bola nedostatočná, vzduchu v izbe málo, mnohých premáhala morská choroba.

Po 15 až 60-tich dňoch – podľa rýchlosti plavby - pristála loď v prístave, pri môle East River v New Yorku. Vystáhalci 3. triedy boli prevezení člmi alebo trajektmi na ostrov Ellis Island, kde sídlil Imigračný /prisťahovalecký/ úrad a kde museli Dubovčania prekonať poslednú prekážku na ceste za lepším životom.

Parník Amerika bol spustený na vodu v Belfaste v r. 1905. Viezol celkom 897 pasažierov, z toho 1. triedy 420, 2. triedy 254 a 3. triedy 223 pasažierov.

Parník Kaiserin Auguste Victoria bol spustený na vodu v Štetíne v r. 1905. V tom čase bol najväčšou loďou na svete. Viezol celkom 2 996 cestujúcich, z toho 1. triedy 652, 2. triedy 286 a 3. triedy 2 058 pasažierov.

Vystáhalci na palube parníka. Rok 1892.

Lekárska prehliadka.

IMIGRAČNÝ ÚRAD

V rokoch 1820 – 1892 sídlil Imigračný úrad na juhu Manhattanu v prístave Castle Garden. Odtiaľ ho presťahovali na ostrov Ellis Island, kde v tieni Sochy Slobody postavili novú budovu z Gruzínskej borovice a otvorený bol 1.1.1892. Tento ostrov sa premenil na malé mesto, v ktorom sa nachádzal nový Imigračný úrad, súd, škola, nemocnica, obchody a ubytovne. Večer 17. júna 1897 budova do základov vyhořela. Okamžite začali stavať novú budovu otvorenú 17. decembra 1900 a v tento deň prijali 2 251 prisťahovalcov. Cez tento ostrov prešlo medzi rokmi 1892 až 1924 do Ameriky viac ako dvanásť miliónov (uvádza sa aj 17 miliónov) prisťahovalcov. V novembri 1954 bol Ellis Island oficiálne uzavretý. V r. 1965 vyhlásili Ellis Island za súčasť Sochy slobody, ktorá bola postavená na susednom ostrove, stal sa súčasťou Národného pamätníka. Po dôkladnej rekonštrukcii otvorili ostrov pre verejnosť a v budove Imigračného úradu zriadili múzeum Ellis Island Immigration Museum. Múzeum navštevuje takmer dva milióny záujemcov ročne.

Čakanie pred vchodom do Imigračného úradu na lekársku prehliadku a vstupný pohovor s prisťahovaleckým úradníkom.

KONTROLA NA IMIGRAČNOM ÚRADE

Vláda Spojených štátov zaviedla regulačné opatrenia. Do krajiny nesmeli vstúpiť chorí, najmä na infekčné nemoci, negramotní, a úplne nemajetní – prisťahovelec musel mať majetok, min. 10 dolárov v hotovosti, alebo sponzora, ktorý by sa za neho zaručil. Preto musel každý imigrant absolvovať lekársku a právnu kontrolu. Po prevezení na ostrov Ellis Island oddelili mužov od žien a detí. Všetkých zoradili do radu a čakala na nich vstupná zdravotná prehliadka.

Prehliadka sa začala už pri vstupe do hlavnej haly. Do haly viedli schody, na konci ktorých stál lekár a pozoroval prichádzajúcich hore schodmi. Všimol si, či niektorý z nich nekríva, či nie je veľmi zadýchaný, či sa u neho navonok neprejavuje nejaká fyzická, psychická alebo motorická porucha. Následne ich kontroloval očný lekár, ktorý po rýchlom zbežnom vyšetrení rozhodol, či dotyčný pokračuje ďalej, alebo ho poslal na detailnejšie vyšetrenia, prípadne ho hneď vrátil na najbližší parník do jeho krajiny, odkiaľ prišiel. Od očného lekára ho poslali na ďalšie vyšetrenia, kde sledovali duševné či fyzické deformácie, duševné či fyzické deformácie, nákazlivé choroby, tehotenstvo, pohlavné choroby a podobne. Po každom vyšetrení prisťahovalcovi na hrud' napísali kriedou znak, ktorý predstavoval v skratke jeho diagnózu. Po vyšetreniach čakal prisťahovalca pohovor s úradníkom, ktorý mal pred sebou spis o všetkom, čo sa jeho osoby týkalo. Tento spis bol doplnený o jeho chorobopis, ktorý mu lekári vystavili. Všetky tieto náležitosti boli podrobne skúmané a na ich základe sa úradník rozhodol, či prisťahovalca do krajiny pustí alebo nie. Úradníkovi často pomáhal tlmočník, keďže väčšina prisťahovalcov neovládala anglický jazyk. Každému bolo položených tridsaťdva otázok, v ktorých sa pýtali na jeho meno, vek, povolanie, krajinu pôvodu, či je vzdelaný, či vie písať, čítať, koľko peňazí si nesie so sebou a podobne. Ak mali kontrolovaní nejaké problémy, umiestnili ich do tzv. „väzby“. Napríklad ženy s deťmi, ktoré cestovali samé, museli v tejto väzbe počkať, kým pre nich neprišiel ich manžel. Ľudia, ktorí cestovali bez peňazí, museli počkať na niekoho, kto im prinesie peniaze alebo sa za nich verejne finančne zaručí. Chorí a tehotné ženy boli nútení ostať v nemocnici. Zločinci a políciau hľadané osoby boli hneď zadržaní a vyhostení. Táto väzba trvala pre niekoho

pár hodín, pre iného pár dní, no našli sa aj takí, ktorí tam strávili niekoľko mesiacov. Približne 80 % všetkých prisťahovalcov strávilo na Ellis Island len niekoľko hodín. Ostatní prisťahovalci boli zadržaní pre nejakú zdravotnú alebo administratívnu príčinu a len 2% boli automaticky vyhostení z krajiny.

V AMERIKE

Dubovčania sa usádzali v priemyselnej oblasti v severovýchodnej oblasti v štátoch New York, New Jersey, Illinois, Connecticut, Ohio, ale najmä v Pensylvánii, kde sa mesto Pittsburg stalo najväčším strediskom Slovákov. Život v Amerike bol pre nich ťažkou skúškou. Po neľahkých udalostiach doma, ťažkej a neprijemnej plavbe po mori, stresujúcich podmienkach na Imigračnom úrade sa dostali do ďalšej neľahkej situácie. Prvoradou úlohou bolo usadiť sa, nájsť si čím skôr prácu a začať šoriť. Vystáhalci z Valaskej Dubovej boli v drvivej väčšine nekvalifikované pracovné sily, preto sa zamestnávali v baniach a oceliarniach. Práca v týchto profesiách bola často oveľa ťažšia ako doma, no pláca sa nedala ani zďaleka porovnať. Baníci a pracovníci v železiarniach mohli zarobiť až \$1.50 - \$2.00 na deň. Doma by pritom zarobili niečo okolo 15 - 30 centov. Zatiaľ čo muži pracovali v baniach a továrňach, ženy sa buď starali o domácnosť alebo o ubytovne, prípadne tiež pracovali. Muži pracovali v neľudských podmienkach, pri nedostatočnej hygiene, v uzavretých priestoroch v baniach a továrňach; časté boli aj smrteľné úrazy. Dubovčania sa pripájali k už existujúcim slovenským komunitám, zapájali sa do činnosti slovenských spolkov, prispôbovali sa novým životným podmienkam. Spomenúť ale treba, že pri krstínach, sobášoch, pohreboch, zábave a iných príležitostiach dôsledne zachovávali zvyky, tradície a obrady z domova.

VYSTÁHOVALCI A RODNÁ VALASKÁ DUBOVÁ

Vystáhalci mali na rodnú dedinu veľký a dlhodobý vplyv, ktorý doteraz nebol preskúmaný. Vystáhalcov rozdeľujeme na dve skupiny.

Osoby, ktoré išli do USA na krátku dobu - zvyčajne na päť rokov - pracovať a s našetrenými dolármi sa vrátiť domov. Takéto dočasné vycestovanie za zárobkom nazývame migrácia. Na zárobky odchádzali ženatí muži v počte 76 mužov. Zvyčajne sa vrátili všetci, v USA zostali z nich výnimočne iba jednotlivci. Ktorým sa v Amerike zapáčilo a chceli tam zostať, povolali svoje manželky aj s deťmi a usadili sa tam. Za svojimi mužmi odcestovali štyri manželky aj s deťmi, takže domov sa vrátilo 72 mužov. Za ušetrené prostriedky doma kúpili pôdu a väčšinou postavili murované domy, vyplatili prípadné dlhy. Presný počet nových domov nepoznáme, ale iste ich bolo niekoľko desiatok. Bol to začiatok premeny drevenej dediny na murovanú. Tieto „amerikánske“ domy stoja dodnes. Navrátilci výrazne zlepšili sociálne postavenie svojich rodín, môžeme ich považovať za majetných gazdov. Okrem peňazí prinášali z demokratického a podnikateľského prostredia USA nové nápady a podnety. Zhrnuté a podčiarknuté: 72 rodín významne zlepšilo sociálne postavenie a kvalitu života.

Druhá skupina vystáhalcov sa rozhodla odísť natrvalo a usadiť sa v USA (emigrácia). Boli to mladí a slobodní chlapi a dievčatá, spolu 53 osôb, z ktorých sa vrátilo domov veľmi málo; ich počet nepoznáme. K nim treba pripočítať štyri vydaté ženy, ktoré odišli za manželmi, a štyroch ženatých mužov, spolu osem osôb. Celkove sa vystáhalo z Valaskej Dubovej 61 osôb. Ich pomoc rodným obciam bola iného charakteru a bola dlhodobá. Mladí ľudia si v USA dobre pamätali, v akom chudobnom a zaostalom prostredí vyrastali a ako stále ťažko a chudobne žijú ich príbuzní doma. Preto po celý život posielali svojim rodinám finančné prostriedky. Ich výšku nepoznáme, asi to neboli vysoké sumy, ale aj niekoľko dolárov, ktoré pravidelne posielali, doma určite pomohlo.

Vzhľadom na veľkú a dlhodobú pomoc domovu, ktorá bola v tom najťažšom období, je správne, keď ich mená budú zaradené do pamäti Valaskej Dubovej.

Budova Imigračného úradu dnes. V budove sídli múzeum prisťahovalectva Ellis Island Immigration Museum.

Zoznam vystáhalcov z obce Valaská Dubová do USA v rokoch 1892 - 1924								
	Príchod do USA	Priezvisko v slovenčine	Priezvisko v ev. USA	Meno	Vek	Stav	Povolanie v USA	Posl. pobyt v evidencii USA
1	29.01.1900	Čicanda	Csicande	Pal	32	ž	labourer	Dutma
2	1.1.1899	Dubovský	Dubovszki	Stefan	25	ž	labourer	Dubova
3	05.02.1900	Dubovský	Dubowsky	Andras	28	s	farmer	Dubova
4	18.03.1902	Dubovský	Dubovszky	Janos	17	s	labourer	Duleora
5	18.03.1902	Dubovský	Dubarszky	Andras	18	s	labourer	Duleora
6	19.12.1905	Dubovský	Dubowszky	Andras	17	s	farm. lab.	Dubova
7	29.12.1905	Dubovský	Dubovszky	Pal	18	s	farm. lab.	A. Dubova
8	23.03.1906	Dubovský	Dubovszky	Andrzo	30	ž	farm. lab.	Oldhdochova
9	04.04.1906	Dubovský	Dubovszky	Jozef	40	ž	farm. lab.	Ola...ecbova
10	04.04.1906	Dubovský	Dubovszky	Peter	28	ž	farm. lab.	Ola...ecbova
11	16.01.1907	Dubovský	Dubovszky	Janos	18	s	farm. lab.	O. Dubova
12	24.08.1909	Dubovský	Dubovszky	Janos	26	ž	...	O. Dubova
13	26.10.1909	Dubovský	Dubovsky	Andras	27	ž	farm. lab.	Olahdubova
14	14.02.1910	Dubovský	Dubovszky	Andras	40	ž	farm. lab.	O. Dubova
15	05.03.1910	Dubovský	Dubovszky	Stefan	22	ž	farm. lab.	Olahdubora
16	26.05.1912	Dubovský	Dubowski	Peter	22	ž	...	Dubowa
17	2.10.1912	Dubovský	Dubowsky	Janos	25	s	farmer	Dubava
18	26.01.1911	Framer	Framer	Jan	28	ž	...	Olahdubooa
19	27.03.1902	Gábris	Gabris	Adam	35	ž	labourer	Olah Duleova
20	22.4.1899	Gajdoš	Gajdos	Pal	25	s	labourer	Dubova
21	29.01.1900	Gajdoš	Gajdos	Andras	29	s	labourer	Dutma
22	05.02.1900	Gajdoš	Gajdos	Bela	26	s	farmer	Dubova
23	05.02.1900	Gajdoš	Gajdos	John	28	s	farmer	Dubova
24	20.03.1901	Gajdoš	Gajdos	Jozsef	24	ž	labourer	Odat Dubova
25	27.04.1901	Gajdoš	Gajdos	Laczko	38	ž	labourer	Dubova
26	28.12.1901	Gajdoš	Gajdos	Jozsef	24	ž	labourer	Olah Dulova
27	18.03.1902	Gajdoš	Gajdos	Jozsef	24	s	labourer	Dubova
28	27.03.1902	Gajdoš	Gajdos	Lorincz	45	ž	labourer	Olah Duleova
29	10.11.1903	Gajdoš	Gajdos	Peter	18	s	labourer	Olah Dubova
30	09.10.1905	Gajdoš	Gajdos	Andras	18	s	serv.	Olah Dubrova
31	05.02.1906	Gajdoš	Gajdos	Janos	30	ž	farm. lab.	O. Dubava
32	30.03.1906	Gajdoš	Gajdos	Peter	18	s	farm. lab.	Dubwa
33	04.04.1906	Gajdoš	Gajdor	Jozef	26	ž	farm. lab.	Ola...ecbova
34	26.01.1911	Gajdoš	Gajdos	Pal	23	ž	...	Olahdubooa
35	13.05.1903	Gajdošová	Gajdos	Elene	21	s	servant	Dubova
36	13.04.1905	Gejdoš	Sajdos	Andras	33	ž	labourer	O. Dubova
37	28.06.1912	Gejdoš	Gejdos	Jozsef	34	ž		Olahdubova
38	1.1.1899	Gregor	Gregor	Janos	25	s	labourer	Dubova
39	29.12.1905	Gregor	Gregor	Janos	27	ž	farm. lab.	A. Dubova
40	04.04.1906	Gregor	Gregor	J...re	17	s	farm. lab.	Ola...ecbova
41	20.06.1910	Gregor	Gregor	Janos	32	ž	...	O. Dubova
42	22.4.1899	Hlinka	Hlinka	Ferencz	28	s	labourer	Dubova
43	27.04.1901	Hlinka	Hlinka	Jozsef	20	s	labourer	Dubova
44	01.04.1902	Hlinka	Hlinka	Ferenc	31	ž	labourer	Olah Dubova
45	16.01.1907	Hlinka	Hlinka	Istvan	18	s	farm. lab.	Olahdubova
46	01.10.1912	Hlinka	Hlinka	Ferencz	41	ž	...	Dubova
47	18.06.1913	Hlinka	Hlinka	Josef	34	ž	farm. lab.	Olah-Dubova
48	20.03.1901	Holubčík	Kolubcsik	Jozsef	25	ž	labourer	Odat Dubova
49	20.06.1910	Holubčík	Holnbsik	Andras	28	ž	...	O. Dubova
50	28.06.1912	Hucková	Huczko	Katalin	23	s		Olahdubova
51	28.06.1912	Hucková	Huczko	Zsofia	3	s		Olahdubova
52	12.08.1909	Kačnik	Kacsnik	Janos	39	ž	...	Chicago, Ills.
53	22.4.1899	Kačnik	Krasnik	Janos	31	ž	labourer	Dubova
54	22.4.1899	Kačnik	Kacsnik	Lorenz	36	ž	labourer	Dubova
55	13.04.1905	Kačnik	Kacsnik	Janos	36	ž	labourer	O. Dubova
56	26.05.1912	Kačnik	Kacznik	Andras	21	ž	...	Dubowa
57	22.4.1899	Kereškényi	Keresbenyi	Janos	30	s	labourer	Dubova
58	27.03.1902	Kereškényi	Kereskiny	Jozef	28	ž	labourer	Olah Duleova
59	30.12.1904	Kereškényi	Kereskangl	Janos	34	ž	labourer	Dubova
60	10.11.1909	Kičina	Kicsiny	Peter	16	s	farm. lab.	Dubova
61	18.03.1902	Kováč	Kovacs	Lorincz	38	ž	labourer	Olah Dubova
62	13.04.1905	Kováč	Kovacz	Imre	37	ž	labourer	Olahdubora
63	13.04.1905	Kováč	Kovacz	Lorincz	41	ž	labourer	Olahdubora
64	13.04.1905	Kováč	Kovacz	Janos	4	s	child	Olahdubora
65	17.12.1905	Kováč	Kovacs	Andras	18	s	farm. lab.	Dubova
66	19.12.1905	Kováč	Kovacs	Andras	17	s	farm. lab.	O Dubova

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

V pokojnom, tichom žítia prúde ďalší rad rokov nech vám rastie a každý deň nech sviatkom bude, prinesie radosť, lásku, šťastie.

60 rokov

Juraj Melicher
Mária Lakoščíková 270
František Laco 260
Július Gregor 256
Vladimír Kučera 197
Miroslav Lakoščík 11
Ing. Jozef Fleis 94
Peter Bekeš 119
Hana Mlynáriková 207
Stanislav Mišota 87
Marta Kačníková 158
Mgr. Margita Fleisová 94
Peter Lúčan 114
Milan Kereškényi 78/A
Viera Kržková 95
Daniela Čaučíková 115
Peter Kereškényi 117
Anna Gajdošová 133
Mária Dubovská 242
Mária Čižmárová 51
Dušan Kováč 82
Elena Lacová 261

65 rokov

Mária Lakoščíková 164
Eduard Dubovský 242
Miroslav Holubčík 1
Milan Gajdoš 72
Ing. Blažej Lakoščík 270
Stanislav Koleččík 121
Helena Podskubová 180
Mária Šefránková 214
Marián Jantek
Marta Hlinková 238

Alžbeta Lacová 67
Helena Dubovská 227

70 rokov

Eva Hybenová 276
Ludovít Zajac 16
Anna Stanická 68
Mária Gregorová 43
Milan Dubovský 209
Ing. Marián Hlinka 205
Marta Romančíková 25

75 rokov

Vladimír Zajac 111
Mária Gajdošová 264
Mgr. Zoroslav Gajdoš 185
Mária Kučerová 93
Františka Lacová 31
Mária Janteková 268

80 rokov

Jozefína Lacová 138
Anastázia Koleččíková 136
Ludovít Gajdoš 264
Karol Duraj 266
Margita Laurincová 124

85 rokov

Mária Partlová 98
Ing. Ondrej Dúbravský 270
Božena Kučerová 235

90 rokov

Margita Podskubová 179
Johana Zajacová 171

Folkloristi prispievajú k dobrej nálade

BLAŽEJ LAKOŠČÍK

Fašiangové obdobie sa v posledných rokoch spája vo Valaskej Dubovej s obľúbenou akciou, ktorou je obecná zabíjačka. Tak tomu bolo aj tento rok. Skupina obetavých nadšencov pripravila pre ľudí množstvo chutných zabíjačkových špecialít.

V sobotu 18. februára dokonca predviedli ukážku výroby tradičných zakáľkových výrobkov priamo na mieste.

Folklorná skupina Choč prispievala svojim vystúpením počas akcie k dobrej nálade a začala tak tretí rok svojho účinkovania. Podujatie pokračovalo večer spoločnou zábavou v kultúrnom dome. Trinásty marec 2017 sa navždy zapíše do histórie dediny, ktorá privítala vzácnu návštevu. Prvý raz k nám zavítal prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska. Sviatočnú atmosféru dotváralo vystúpenie folklórnej skupiny spoločne s ľudovou hudbou Hudbička z blízkej Likavky.

Folklorná skupina sa pravidelne stretáva. Vďaka patrí všetkým, ktorí Choču venujú svoj čas a pomáhajú pripravovať zaujímavé a hodnotné akcie.

Dokončenie tabuľky zo s. 9

	Príchod	Priezvisko	Priezvisko	Meno	Vek	Stav	Povolanie	Posl. pobyt
67	05.02.1906	Kováč	Kavacs	Gjorgy	45	ž	farm. lab.	O. Dubava
68	24.08.1909	Kováč	Rovacs	Jozsef	22	s	...	O. Dubova
69	28.06.1912	Kováč	Kovacs	Loring	47	ž		Olahdubova
70	02.09.1912	Kováč	Kovacs	Pal	20	ž	J. Nand	Dubow
71	21.05.1914	Kováč	Kovacs	Pal	23	ž	farm. lab.	O. Dubova
72	13.04.1905	Kováčová	Kovacz	Terezia	39	v	none	Olahdubora
73	28.06.1912	Kováčová	Kovacs	Eva	52	v	home wife	Olahdubova
74	22.10.1913	Kováčová	Kovacs	Maria	24	s	...	Olahdubova
75	27.04.1901	Kozák	Kozak	Janos	20	ž	labourer	Dubova
76	13.05.1903	Kozák	Kozak	Andres	33	ž	labourer	Dubova
77	22.04.1906	Kozák	Kozak	Peter	18	s	labourer	O.Gubova
78	12.08.1909	Kozák	Kozak	Pal	24	ž	...	South Chicago
79	27.03.1902	Kremen	Kremen	Jozef	25	ž	labourer	Olah Duleova
80	17.02.1910	Kruták	Krutk	Pavel	29	ž		Olah Dubowa
81	13.04.1905	Kučera	Kucsera	Andras	28	ž	labourer	O. Dubova
82	21.03.1909	Kučera	Kucsera	Jozsef	17	s	...	Olahdubova
83	18.06.1913	Kučera	Kuczera	Michal	35	ž	farm. lab.	Dubowa
84	19.4.1899	Laco	Laczo	Andras	35	ž	labourer	Olah Dubova
85	27.04.1901	Laco	Laczo	Andras	38	ž	labourer	Dubova
86	27.04.1901	Laco	Laczo	Andras	20	s	labourer	Dubova
87	27.04.1901	Laco	Laczo	Istvan	40	ž	labourer	Dubova
88	22.04.1906	Laco	Laczo	Andras	18	s	labourer	O.Gubova
89	12.08.1909	Laco	Laczo	Janos	24	ž	...	Olasz Dubova
90	19.12.1909	Laco	Laczo	Andras	47	ž	farm. lab.	Dubova
91	19.12.1909	Laco	Laczo	Jozsef	23	ž	farm. lab.	Dubova
92	05.03.1910	Laco	Laczo	Andras	26	ž	farm. lab.	Olahdubora
93	21.03.1910	Laco	Leczo	Jozsef	45	ž	farm. lab.	Olah-Dubova
94	16.08.1910	Laco	Laczo	Andras	20	ž	farm. lab.	Olahdubova
95	18.06.1913	Laco	Laczo	Pal	27	ž	farm. lab.	Olah-Dubova
96	21.05.1914	Laco	Laceo	Janos	28	ž	farm. lab.	O. Dubova
97	1.1.1899	Lakoščík	Lekosik	Jozsef	24	s	labourer	Dubova
98	22.4.1899	Lakoščík	Lakostyik	Albert	24	s	labourer	Dubova
99	27.04.1901	Lakoščík	Laposcisk	Pal	32	ž	...	Dubova
100	29.12.1905	Lakoščík	Lakostyik	Peter	18	s	farm. lab.	A. Dubova
101	25.10.1910	Lakoščík	Lakostyik	Jan	31	ž	farm. lab.	Chicago, Ills.
102	15.02.1906	Lúčan	Lucsan	Istvan	18	s	farm. lab.	O Dubona
103	27.04.1901	Macák	Maczak	Jozsef	26	ž	...	Dubova
104	27.04.1901	Majerčík	Majercsik	Pal	29	ž	labourer	Dubova
105	05.02.1906	Majerčík	Majercsik	Pal	35	s	farm. lab.	US
106	21.03.1909	Marček	Marcsek	Pal	32	ž	...	Olahdubova
107	27.03.1902	Mikuš	Mikus	Janos	17	s	labourer	Olah Duleova
108	01.04.1902	Mišala	Misala	Lorincz	38	ž	labourer	Olah Dubova
109	2.10.1912	Mišík	Misik	Adam	24	s	farmer	Dubava
110	01.04.1902	Mlynárik	Mlinasik	Andras	35	ž	labourer	Olah Dubova
111	21.03.1909	Mozak	Mozak	Janos	27	ž	...	Olahdubova
112	27.09.1910	Orolimová	Orolim	Maria	25	s	maid serv.	Olahitnova
113	13.05.1903	Orolín	Orolin	Stefan	36	ž	labourer	Dubova
114	13.05.1903	Orolínová	Orolin	Maria	21	v	servant	Dubovka
115	19.12.1905	Pavlík	Paulik	Mihaly	17	s	farm. lab.	O Dubova
116	21.03.1910	Pavlík	Pavlik	Andras	42	ž	farm. lab.	Olah-Dubova
117	17.03.1912	Pavlík	Paulik	Peter	26	ž	farm. lab.	Dubova
118	18.03.1902	Pavlíková	Pavlik	Andras	33	ž	labourer	Olah Dubova
119	13.05.1903	Pavlíková	Pavlik	Katerina	17	s	servant	Dubova
120	30.12.1904	Peoň	Peony	Jozsef	18	s	labourer	Dubova
121	26.01.1911	Podskuba	Poczskuba	Pal	24	ž	...	Olahdubova
122	30.12.1904	Romančík	Romancsik	Jozsef	24	ž	labourer	Dubova
123	22.04.1906	Romančík	Romancsik	Gustav	16	s	labourer	O.Gubova
124	01.02.1909	Romančík	Romancsik	Daniel	18	s	farm. lab.	O. Dubova
125	17.02.1910	Romančík	Romancsik	Peter	19	s		Olah Dubova
126	01.10.1912	Romančík	Romancsik	Josef	32	ž	...	Dubova
127	05.02.1906	Tarošák	Tarosak	Janos	17	s	farm. lab.	O. Dubava
128	05.02.1906	Tarošáková	Tarosak	Katalin	29	v	farm. lab.	O. Dubava
129	18.03.1902	Zajac	Zajac	Pal	18	s	labourer	Dubova
130	10.11.1909	Zajac	Zajacz	Janos	34	ž	farm. lab.	Dubova
131	19.03.1912	Zajac	Zajac	Janos	35	ž	farm. lab.	Dubova
132	18.09.1920	Zajacová	Zajac	Terezia	22	s	labourer	Dubava
133	18.03.1902	Zukočík	Zukocsik	Janos	22	s	labourer	Dubova